

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen i denna rapport baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas respektive rapportering bygger i sin tur på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning. Dessutom inkluderas res- och aktivitetsdata ifrån Telia Crowd Insights och Google Mobility Reports.

Sammanfattning

Fler län anger att den samlade bedömningen av den generella efterlevnaden är medel: 10 jämfört med 9 föregående vecka.

Flertalet län trycker åter på efterlevnadströtthet och att viljan hos allmänheten att efterleva restriktioner fortsatt tycks minska. Detta noteras främst gällande brist i efterlevnaden av munskydd, att handla ensam och att hålla avstånd. Västernorrland har observerat att engångsmunskydd verkar återanvändas vid flera tillfällen.

Många län rapporterar om trängsel på uteserveringar i samband med sol och värme. Restauranger har svårt att hantera gäster som flyttar ihop bord trots tillsägelser från personal. Det finare vädret bidrar också till risk för ökad trängsel i form av folksamlingar utomhus.

Kommunerna förbereder införande av förbud mot att vistas på särskilt angivna platser, utifrån förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, genom att säkerställa delegationsordningar och se över platser som kan vara aktuella.

Svenska kyrkan i Västmanland redogör för ett ökat tryck från allmänheten om att genomföra dop och vigslar med fler än åtta personer under våren och sommaren.

En majoritet av länen (17 stycken) anger att belägningsgraden i kollektivtrafiken i genomsnitt ligger mellan låg och medel jämfört med 2019. Detta är i linje med Jämtlands, Norrbotten och Skåne läns rapporter om att onödiga resor undviks i stor utsträckning.

Kommentarer/slutsatser

Det enskilda ansvarstagandet varierar fortfarande mycket. Detta trots att verksamheter ger goda förutsättningar för en god efterlevnad och att kännedomen om restriktionerna generellt är hög, vilket innebär att invånare är medvetna om att de bryter mot gällande restriktioner.

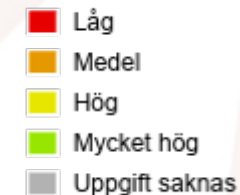
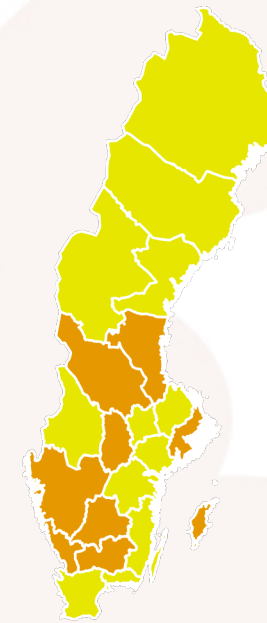
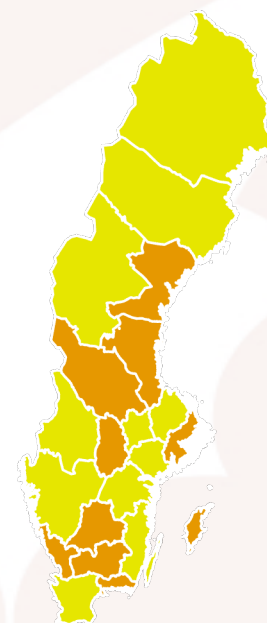
Varmare väder ökar risken för folksamlingar och trängsel, vilket innebär ökat behov av tillsyn utomhus.

Det finns behov av information om hur personer som är vaccinerade bör agera i relation till gällande rekommendationer.

BEDÖMD EFTERLEVNAD PER LÄN

v.17

v. 16

I låg utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett viss lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50%).

Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70%).

I hög utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70%).

I mycket hög utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100%).

Samlad bedömning nationella resmönster

Resandet inom länen mellan den 17–23 april **minskade** med **8%** jämfört med föregående vecka. För tidigare veckor rapporterades följande genomsnittliga förändringar i resmönster inom län (jämfört med föregående vecka): v.15: 0%, v.14: -5%, v. 13: -1%, v.12: +7%.

Google Mobility Report visar att mellan 15–21 april ökade aktiviteten inom kategorierna "shopping och nöje" (3%), "matbutiker och apotek" (3%), "utomhus" (68%), "station i kollektivtrafik" (6%) och "arbetsplatser" (2%), samt minskade inom kategorin "bostäder" (2%) jämfört med föregående sjudagarsperiod (8–14 april).

Kollektivtrafik

Vad gäller råd och rekommendationer inom kollektivtrafiken anger 7 län fortsatt hög, 13 län medel, och 1 län låg efterlevnad. Avseende munskyddsanvändning inom kollektivtrafiken anger 1 län medel och 18 län låg efterlevnad. Både Västmanland och Kalmar har gjort stickprov av munskyddsanvändande och rapporterar om ett munskyddsanvändande på 20%, respektive 30% från dessa mätningar.

I Östergötland har varken återgång till närundervisning eller utökning av vaccinationstider påverkat trängseln inom kollektivtrafiken. Dock rapporterar både Dalarna och Västernorrland att återgång till närundervisning har stor inverkan på trängseln på vissa turer. Uppsala rapporterar om ökad trängsel inom kollektivtrafiken främst orsakad av ett ökat resande bland äldre som vaccinerats. Västernorrland rapporterar om ett minskat pendlande med kollektivtrafiken, då fler väljer att gå eller cykla under våren.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

(+/- anger förhållande till vecka 16)

- **Fester och större träffar:** 9 län (+2). Flera län anger det fina vädret som bidragande till umgänge i sociala sammanhang. I Kalmar, Kronoberg och Västmanland försöker regelverk kringgås.
- **Restauranger och uteserveringar:** 9 (+4). Västra Götaland anger att det kan uppstå trängsel vid stängning.
- **Handel:** 14 (+4). 9 län rapporterar att många fortsatt besöker butiker i par eller grupp. Flera län rapporterar att ungdomar umgås i grupp i köpcentrum och centrummiljöer. Uppsala rapporterar om trängsel i matbutiker.
- **Skola:** 5 (+1). I Halland visar smittspårning att spridningen är fortsatt hög i skolor. I Östergötland rapporterar Motala att efterlevnaden av restriktionerna är dålig bland vårdnadshavare inom förskolan.
- **Arbetsplatser:** 6 (+2). I Halland är smittspridningen hög på arbetsplatser där det inte går att arbeta hemifrån. Västra Götaland anger risk för smittspridning i personalrum. Skåne rapporterar att allt fler återgår till sina arbetsplatser.
- **Utomhus:** 2 (-2).
- **Gym/idrottsanläggningar:** 5 (+1).
- **Återvinningsstationer:** 1 (-1).
- **Motorträffar:** 2 (-1). Västra Götaland anger parkeringar där ungdomar samlas. Polisen i Värmland ser att många samlas och umgås i samband med motorburna aktiviteter.
- **Gränsen mot Norge:** Dalarna anger att öppnande av gräns mot Norge kan ge påverkan på gränshandel och smittspridning.

Vidtagna åtgärder

- **Samverkan:** I Jönköping sker samverkan återkommande med gymnasiechefer inför kommande studentfiranden och återgång till närundervisning i gymnasiet. Örebro rapporterar att Länsstyrelsen och Polisen samverkar kring frågor om uteserveringar och trängsel. I Stockholm har det antagits gemensamma inriktningar för "kommuners rätt att förbjuda vistelse på särskilt angivna platser" och "öppnande av tidigare stängda kommunala verksamheter". Den senare har förlängts till 17 maj med tillhörande förlängda rekommendationer från smittskyddsläkare.
- Västernorrland rapporterar att en kommun sätter in ordningsvakter för att skapa trygghet i det offentliga rummet och informera om gällande rekommendationer.
- Östergötland rapporterar att räddningstjänsten i Östra Götaland arbetar med att ta fram internt informationsmaterial för att öka efterlevnaden inom verksamheten.
- Örebro rapporterar att Degerfors kommun anpassar sin verksamhetsmiljö för att minimera antalet besökare i personalmatsalar genom att placera ut mikrovägsugnar i andra lokaler eller kontor. De erbjuder även munskydd till all personal.
- I Västmanland har de regionala restriktionerna förlängts till 16 maj. Tillägget om att alltid använda munskydd vid resa med kollektivtrafik kvarstår. Munskydd rekommenderas även i inomhusmiljö där nära kontakt inte går att undvika, i exempelvis affärer.
- Dalarna rapporterar att kommuner förordar användning av munskydd inom skola och för vissa situationer där avstånd inte kan hållas efter rekommendation från Smittskydd Dalarna.
- 7 län rapporterar om riktade informationsinsatser och användande av olika kommunikationskanaler för att uppmärksamma råd och rekommendationer.
- 8 län rapporterar inte något nytt.

Behov av åtgärder

- Kronoberg lyfter fram stärkt kommunikation genom översättningar av information och information på lätt svenska.
- Västernorrland ser behov av information om hur personer som är vaccinerade bör agera i relation till gällande rekommendationer.
- I Örebro rapporterar Hallsbergs kommun att det kan behövas förstärkta arbetsgivarsignaler om att följa rekommendationer på jobbet.
- 17 län rapporterar inte något nytt.

Övrigt

- En kommun i Södermanland rapporterar om att allt fler serveringsställen anger att kunder säger att de är vaccinerade och inte behöver följa restriktionerna.
- Västra Götaland lyfter tillgång till resurser som ett problem när det gäller att följa upp efterlevnad. Flera kommuner använder i sina rapporter uttryck som "upplevs" och "uppfattar" och uttrycker att det är svårt att göra en relevant bedömning.